

Högskolan i Örebro
Institutionen för samhällsvetenskap
Arbetsrapport 12/8 -96

LINKÖPINGFALLET:

Förföljande strategier, förtryckande metodik och myndigheters misshandel av barn.

Författare: Berit Rönnbäck
Handledare: Bo Edvardsson

LINKÖPINGFALLET

Förföljande strategier, förföljande metodik och myndigheters misshandel av barn

Författare Berit Rönnbäck. Handledare Bo Edvardsson

Arbetsrapport 12/8 - 96

Högskolan i Örebro

Institutionen för samhällsvetenskap, 1996.

Det förutsätts att alla som får tillgång till denna rapport hanterar den med ansvar och omdöme. Vi erinrar om det juridiska och forskningsetiska förbudet mot att söka identifiera källor och berörda personer. Det får inte diskuteras vilka personer rapporten avser och den får inte användas för att på något sätt skada de berörda. De myndighetspersoner som varit engagerade i fallet har självklart lagstadgad sekretessplikt.

OBSERVERA ATT DETTA ÄR EN ARBETSVERSION AV RAPPORTEN. FÖRÄNDRINGAR I FORMULERINGS OCH DYLIKT KAN SKE I EN SLUTLIG VERSION.

Sammanfattning

Syftet med denna rapport är att kritiskt granska handläggningen i ett ärende från en socialförvaltning i Linköping. Insatser både enligt SoL och LVU är vidtagna i ärendet.

Den kritiska granskningen inriktas mot att studera om det finns några tecken på att förföljande strategier/handlingsmönster förekommer i dokumenten samt om RF:s krav på saklighet och opartiskhet är uppfyllda.

Granskningen visar att 94 förföljande strategier/handlingsmönster tydligt framgår i materialet. Jag har redovisat dessa med belysande exempel och citat tagna ur utredningar och övrigt material. Genomgående i detta ärende är att klientperspektivet ignorerats till stor del, att resurser undanhållits, att sakligheten sats ur spel, att opartiskheten brutits och att främst barnen, men även pappan och hans sambo utsatts för psykisk misshandel. De förföljande strategierna har indelats i åtta kategorier:

- Myndigheten vet bäst:

kvantitativ strategi
maktens definition av verkligheten
total kontrollstrategi
betona myndighetens resurser
overconfidence
övertro på auktoriteter
slag under bältet strategi
intyg utan förstahands kännedom
ge sken av att veta allt strategi
högre krav än normalt

- Svartmåla föräldrarna:

negativ urvalsstrategi
resursundanhållande
historisk dammsugarstrategi
bolstering/deemphasizing
syndabocksstrategi
försök att framhäva dåliga fadern

- Ignorera lagar och förordningar:

ignorera klientperspektivet
ignorera barn perspektivet
sekretessmissbruk

de ständiga påminnelsernas och
kontrollpsykosstrategi

integritetskränkande strategi

mobilisera andra myndigheter
missbruk av tjänsteställning
irrationell konsensusformering
erkänn inte fel/myten om fullkomlighet
tolkningsstrategi
rättfärdiga sig själv och sitt handlande
the story of the other child
hålla klienten i ovisshet strategi

lagbrott
antidemokratiska stämplingar
kränkande uttalanden/värderingar

- **Få barnen och föräldrarna att verka vårdbehövande:** perceptuell distortion

patologisering
anmäla utifrån triviala tecken
förföljelse genom det fundamentala attributionsfelet
självgyllande attribution
bevis genom åtgärd
kontroll genom vård
sjuka familjemönster
psykolog jargong

- **Påverka läsaren:**
språklig jävlighetsstrategi
negativ förstärkningsstrategi
repetitiv strategi
associativ antydande teknik

kontextuell implikation, litterära tekniker
vilseledande information
glidningsstrategi
dekontextualisering

- **Maktmissbruk:**

lögnstrategi
fabulering
provokativ strategi
förutsättande strategi
kompetensöverskridningar, brister i kompetensen
manipulationsstrategi
passande tolkning
undanhållande av information
språklig strategi
förhållningsstrategi
aktiv felsökning/felskapande strategi
anonyma anmälningar
byte av felsökningsområde
bullenbevis
fallacia libidinis
discountstrategi
uppläst och vidimerat

- **Psykisk barnmisshandel och förstörande**

av viktiga relationer:

psykisk barnmisshandel
överrumplingsstrategi
krossa far - barn - relationen
påverkan av barn
omdefinieringsstrategi
lägga vuxenansvar på barnen
paktstrategi, partiskhet, delikatessjäv, beroenden
kommunikation bakom ryggen
minnessnedvridning
hotstrategi
undandröjande av stödjande personer
avvisande attityd

- **Ignorera elementära saklighetsaspekter:**

motsägelser
generaliseringar
vaghetsstrategi

framföra irrelevant information
språkliga obegripligheter/underligheter
imperfecta enumeratio
doktrinen om nollpåverkan
hemliga evidens
tolkningar blandas in i observationer
error principalis
error flummicus
petitio principii

På grund av de massiva bristerna i saklighet har jag även utfört en separat saklighetsanalys utifrån de saklighetsaspekter Edvardsson tar upp i sin bok *Kritisk utredningsmetodik*, (1996).

Resultatet av saklighetsanalysen visade att det brister i nästan samtliga av Edvardsson sammanställda saklighetsaspekter.

Slutsatsen är att ett stort antal förföljande strategier/handlingsmönster förekommer i handläggningen i detta ärende,
att RF:s krav på saklighet och opartiskhet åsidosatts samt att det förekommer uppenbara brott mot SoL, LVU, FL, TF.

Förkortningar:

SoL = Socialtjänstlagen

LVU = Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga

RF = Regeringsformen

FL = Förvaltningslagen

TF = Tryckfrihetsförordningen

HSAN = Hälso - och sjukvårdens ansvarsnämnd

Jag vill tacka Bo Edvardsson för allt stöd, alla goda råd och för all hjälp. Du är guld värd!

Jag vill även tacka fadern, hans sambo, deras ombud och deras advokat som givit mig tillgång till materialet och därmed gjort denna studie möjlig.

1. INLEDNING

- 1.1 Bakgrund1.
- 1.2 Syfte1.
- 1.3 Definition2.

2. METOD

- 2.1 Urval/Presentation 2.
- 2.2 Tillvägagångssätt - bearbetning3.
- 2.3 Fördelar och Nackdelar med metoden3.

3. ÄRENDEBESKRIVNING

- 3.1 Aktörer i ärendet 4.
- 3.2 Tidsaxel - bakgrund 5.

4. UTGÅNGSPUNKTER23.

5. STRUKTUREN I DOKUMENTEN 31.

6. FÖRFÖLJANDE STRATEGIER/HANDLINGSMÖNSTER I HANDLÄGGNINGEN ...32.

MYNDIGHETEN VET BÄST

- 6.1 Kvantitativ strategi32.
- 6.2 Maktens definition av verkligheten42.
- 6.3 Total kontrollstrategi42.
- 6.4 Betona myndighetens resurser44.
- 6.5 Overconfidence44.
- 6.6 Övertro på auktoriteter45.
- 6.7 Slag under bältet strategi46.
- 6.8 Intyg utan förstahandskännedom47.
- 6.9 Ge sken av att veta allt strategi51.
- 6.10 Högre krav än normalt52.
- 6.11 De ständiga påminnelsernas och kontrollpsykosstrategi .52.
- 6.12 Mobilisera andra myndigheter53.
- 6.13 Missbruk av tjänsteställning53.
- 6.14 Irrationell konsensusformering 54.

6.15 Erkänn inte fel/myten om fullkomlighet	54.
6.16 Tolkningsstrategi	55.
6.17 Rättfärdiga sig själv och sitt handlande	55.
6.18 The story of the other child	56.
6.19 Hålla klienten i ovisshet strategi	57.

SVARTMÅLA FÖRÄLDERN

6.20 Negativ urvalsstrategi	58.
6.21 Resursundanhållande	59.
6.22 Historisk dammsugarstrategi	60.
6.23 Bolstering/deemphasizing	60.
6.24 Syndabocksstrategi	61.
6.25 Försök att framhäva den dåliga fadern	62.

FÅ BARNEN OCH FÖRÄLDRARNA ATT FRAMSTÅ SOM VÅRDBEHÖVANDE

6.26 Patologisering	63.
6.27 Anmäla utifrån triviala tecken	65.
6.28 Förföljelse genom det fundamentala attributionsfelet	65.
6.29 Självgynnande attribution	66.
6.30 Bevis genom åtgärd	66.
6.31 Kontroll genom vård/terapi	67.
6.32 Sjuka familjemönster	67.
6.33 Psykologjargong	69.

MAKTMISSBRUK

6.34 Lönstrategi	69.
6.35 Fabulering	72.
6.36 Provokativ strategi	74.
6.37 Förutsättande strategi	75.
6.38 Kompetensöverskridning, brister i kompetensen	75.
6.39 Manipulationsstrategi/confirmation bias	78.
6.40 Passande tolkning	79.
6.41 Undanhållande av information, undvika att undersöka/redovisa	81.
6.42 Språklig strategi	85.
6.43 Förhållningsstrategi	86.
6.44 Dramaturgisk strategi	87.
6.45 Aktiv felsökning/felskapande strategi	88.
6.46 Anonyma anmälningar	88.
6.47 Byte av felsökningsområde	89.
6.48 Bullerbevis	90.

6.49 Fallacia libidinis	91.
6.50 Discount strategi	91.
6.51 Uppläst och vidimerat	94.

IGNORERA LAGAR OCH FÖRORDNINGAR

6.52 Ignorera klientperspektivet	94.
6.53 Ignorera barnperspektivet	97.
6.54 Sekretess missbruk	99.
6.55 Integritetskränkande strategi	99.
6.56 Lagbrott	102.
6.57 Antidemokratiska stämplingar	104.
6.58 Kränkande uttalanden/värderingar	105.

PSYKISK BARNMISSHANDEL OCH FÖRSTÖRANDE AV VIKTIGA RELATIONER

6.59 Psykisk barnmisshandel	106.
6.60 Överrumplingsstrategi	109.
6.61 Krossa far - barn - relationen	110.
6.62 Påverkan av barn	113.
6.63 Omdefinieringsstrategi	116.
6.64 Lägga vuxenansvar på barnen	117.
6.65 Paktstrategi	117.
6.66 Partiskhet	119.
6.67 Beroenden	120.
6.68 Delikatessjäv	121.
6.69 Kommunikation bakom ryggen strategi	121.
6.70 Minnessnedvridning.....	122.
6.71 Hotstrategi	125.
6.72 Undanröjande av stödjande personer	126.
6.73 Avvisande attityd	128.

PÅVERKA LÄSAREN

6.74 Språklig jävlighetsstrategi.....	131.
6.75 Negativ förstärkningsstrategi	132.
6.76 Repetitiv strategi	133.
6.77 Associativ antydande teknik	134.
6.78 Perceptuell distorsion	138.
6.79 Kontextuell implikation	139.
6.79.1 Litterära tekniker	142.
6.80 Vilseledande information	143.
6.81 Glidningsstrategi	144.
6.82 Dekontextualiseringsstrategi	144.

IGNORERA ELEMENTÄRA SAKLIGHETSASPEKTER

6.83	Motsägelser	145.
6.84	Generaliseringar	146.
6.85	Vaghetsstrategi	148.
6.86	Framföra irrelevant strategi	149.
6.87	Språkliga obegripligheter/underligheter	150.
6.88	Imperfecta enumeratio	151.
6.89	Doktrinen om nollpåverkan	152.
6.90	Dolda evidens ("secret evidens").....	153.
6.91	Tolkningar blandas in i observationer	154.
6.92	Error principalis	156.
6.93	Error flummicus	156.
6.94	Petitio principii	158.
7.	SAKLIGHETSANALYS	159.
8.	FAKTORER SOM TENDERAR ATT DYKA UPP VID FALSKA FALL	172.
9.	SLUTDISKUSSION	173.
9.1	Sammanfattande analys av förföljande strategier/handlinfgsmönster	173.
9.2	Avslutning	189.

LITTERATURFÖRTECKNING

BILAGA 1. Chefsöverläkarens brev till Tingsrätten